

Bedouinen
bij het
broodbakken

AGNI VAN DER TORRE *

** Kinderen der woestijn

Op de in de felle hitte gestoofde zandvlakte, midden in de dorre droogte der woestijn, duikt soms onverwacht een klein paradijs op. En toch blijkt het geen fata morgana te zijn, de zoo bedriegelijke luchtspiegeling, die den vermoeiden reiziger met schoone beloften lokt. Neen, het is de levende werkelijkheid van een oord waar het bronwater opwelt en een klein stukje woestijngebied aan de gloeiende zonnebrand onttrekt.

Een paar koeien grazen onder de palmen, tevreden met het schaarsche gras, dat hier zoo'n weelde is en aan de rand van het weideveld, waar een mager beekje tusschen het bruingebrande gesteente zijn weg zoekt, liggen een paar kameelen geknield te drinken. Mannen staan er bij en vullen hun kruiken; in hun gebruide gezichten glanzen de donkere oogen tevreden naar het voor hen altijd weer nieuwe wonder van het water, hier in deze uitgestrekte waterlooze woesteni.

Rechts gloeien de rotsen op, waar wat dor gras en lage struiken een schraal voedsel geven aan de al gauw tevreden schapen en geiten, die daar als kleine donkere vlekken hun moeilijke weg zoeken, de pooten schrap zettend tusschen steen en gruis van de verbrokkelde hellingen. In een grot, waar schaduw

en koelte is, ligt Samra, de jonge herderin, loom uit te kijken over haar stille wereldje naar de tenten in de verte, die met hun zwarte harige dekkleeden wijd gespreid, als zonderlinge vleermuizen gelijken. In de vroegte, als het in de tenten der mannen nog stil was, is ze al weggetrokken, tegelijk met de meisjes, die met hun buidels en kruiken op water uitgingen. Zij met elkaar hebben eigenlijk de dag ingeluid, als iedere morgen, wanneer ze de tenten openslaan en zich klaar maken voor de dagtaak. Ze moeten wel de eersten zijn. Immers hebben de vrouwen en meisjes het leeuwenaandeel van het werk in de Bedouïengemeenschap. Want toen zij de kleine zwarte geiten met hun leuke hangooren voor zich uit dreef, gewapend met haar stok en haar voeten in kameelleeren sandalen gestoken, om ze te beschermen tegen de steenbrokken die op de dag zoo fel kunnen branden, mochten haar vriendinnen wel met de volle waterzakken naar het tentendorp terugkeeren, maar daar wisten ook zij voor de heele dag hun taak te wachten staan.

Daar zijn immers niet alleen de bezigheden, welke iedere vrouw elders in de wereld te doen vindt in haar huishouden; er komen hier nog zooveel werkjes bij, die dikwijls juist de meeste inspanning ofwel het

grootste deel van haar tijd eischen. Zoo moet ze zelf zorgen, dat er hout is voor het vuur; ze moet het brood bakken; de wol van de schapen spinnen; de tentzeilen weven uit het zwarte geitenhaar, dat zoo goed de felle zonnestralen absorbeert. Ze weeft uit het toebereide geiten- en kameelhaar, zoowel als uit de schapenwol, ook de dekens en de zitkleeden, de buidels en de zadeltasschen, de proviandzakken voor de reizigers, en de voerzakken voor de paarden en kameelen. En dit kan ze toch alleen nog maar gaan doen, wanneer al het andere, direct noodige werk aan kant is. Want de huisdieren wachten eerst, om naar de waterbakken gedreven te worden. Terwijl ze zich om haar verdringen, draagt ze de bekkens vol, tot de dieren zich eindelijk te goed hebben gedaan en zij ze weer teruggedrijft naar huis. Daar volgt het melken en soms het tijdroovend karnen, wanneer het gezin opnieuw van boter moet worden voorzien. Het is dan nog te doen, als het ploeg- en zaaitijd is en de mannen bezig zijn op het veld, zonder om haar hulp te vragen. Want straks, als het zaad opschiet en het onkruid met de jonge planten wedijvert op de schrale bodem, roept het wieden haar naar de akkers, waar ze met haar rug gebogen in de felle zon en haar handen steunend op de schroeiende aarde, tot de avond haar eentonig, vermoeiend werk voortzet. Eerst als de oogst, die eveneens haar volle kracht opeischt, is binnengehaald, begint opnieuw de regelmatige gang van haar dagelijksch werk in en rond de tent.

Eigenlijk mogen we hier wel zeggen: vóór de tent, want het is toch daar, waar ze zooveel mogelijk al haar bezigheden verricht. Daar zit ze niet alleen met haar handwerk neergehurkt, maar daar maalt ze ook het meel en kneedt het deeg, om het, als de ijzeren plaat boven het open vuur heet geworden is, als een roomig wit kleed over de bakplaat uit te spreiden en zoo de ronde platte brooden, die eigenlijk veeleer groote pannekoecken zijn, te bakken.

Samra weet dat er deze dagen extra veel wordt gebakken en gebraden, want er zijn reizigers gekomen. Het moeten voorname mannen zijn; Hanfi, die aan de overzij van het dal het kleinvee van zijn vader weidt, heeft haar verteld, dat ze allen op prachtige raspaarden zijn aangekomen. De vader van Chansa, haar oudere vriendin, is door de Sheik als hun gastheer aangewezen. Ze zullen het er goed hebben, want Chansa's vader is rijk en hoeft op geen bokje te zien.

Samra heeft, zoo min als de andere vrouwen, iets van hen gezien. Wel is ze langs de gasttent gegaan, maar ze heeft toen behoedzaam de wijde mouwen van haar kleed als een sluier voor haar gezicht gehouden. Ze weet best hoe het hoort, als je al bijna een huwbaar meisje bent; niemand zal iets op haar aan te merken hebben. Nee, gezien heeft ze de vreemdelingen niet, maar gehoord wel; daarvoor praatten de mannen gisteravond luid genoeg bij hun onuitputtelijke koffiekkan. Ze zou opletten, wanneer Hanfi met de geiten en schapen naar de drinkbakken kwam, dan kon ze hem vragen of er bijzonder

GEBED

• OP •

PINKSTEREN

•

Door des werelds laag gegons
daal, o Heil'ge Geest, in ons.
En verlicht ons met Uw glans.
Reinig en doorgloei ons thans.

Op ons, Jongren, in dit uur,
zend Uw hoog en Heilig vuur,
dat wij elk in d' eigen taal
prijzen God, tot duizend maal.

Vind ons in dit lage perk,
komm'rend bij ons daaglijksch werk.
En beglans ons aangezicht,
Stel op ons Uw vlammend Licht —

Waar wij wachtend zitten saâm,
wek ons op in Christus' naam.
Maak ons vurig en bereid
op te gaan, ten allen tijd.

Hoont de wereld, dat wij zijn
vol van most en zoeten wijn,
maak ons boven strijd en druk
voor U onverzettelijk.

Laat ons woord door Uwe Macht,
een flambouw zijn in den nacht.
Help ons, eenzaam en tesamen,
't booze te verdrijven — Amen.

MARTIEN BEVERSLUIS.

nieuws was. Want om het aan Arrar, haar broer te vragen, dat had toch geen zin. Die liet niets los, trotsch en bazig als hij was, sinds hij na vaders dood alles over haar te zeggen had.

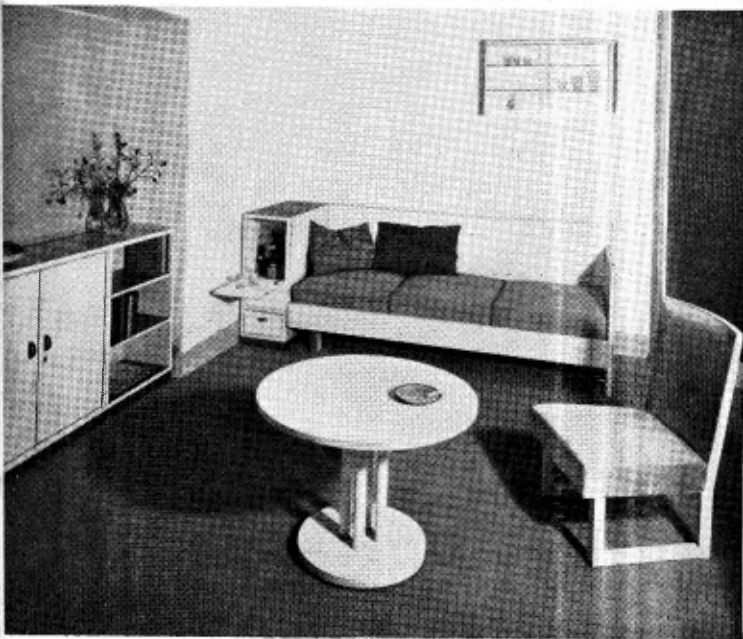
In de loome stilte van het rotsig dal, waar de lucht trilt boven het lage struikgewas en de zandoverstoven distels, kan ze verlangen nu ook in de schaduw der tenten bezig te mogen zijn; mee te babbelen met de vrouwen; er te stoeien met de kinderen, of met die kleine bruine rakkers op je schouder naar de beek te gaan.

Maar dan schudt ze onbewust haar hoofd. Toen ze laatst thuis mocht blijven, omdat ze ziek was geweest, was ze toch dadelijk naar de vrijheid van deze stille vlakten onder de eindeloos koepelende zonnememel gaan verlangen. In het vrouwenwerk voor de tent vinden ze haar onhandig; maar hier op de kale hoogten en in de begroeide valleien is zij de meesteres. Wie weet als zij altijd de juiste weg terug te vinden over de hellingen, die alle op elkaar gelijken, en over de vlakten met hun eentonig egaal uitzicht? Waar niemand zich weet te oriënteren, herkent zij de juiste richting aan een enkele vreemd-

gevormde steen, aan een bepaalde struik of een distelgroep, of aan de kam der rotsen. Hanfi is ook niet mis; die durft nog wel verder gaan dan zij; maar daar is hij ook een jongen voor.

Ja, is het eigenlijk ook Hanfi niet, naar wie ze terug ziet, zoodra ze in de tenten is, verlangend weer met hem op de rotsglooiingen te droomen als de avond over de woestijnwereld komt? Hij is hartelijker voor haar dan iemand anders. Helpt hij haar niet steeds als de geiten het haar lastig maken bij de drinkbakken en heeft hij laatst niet al de dadels met haar gedeeld, die hij uit de tent van Bikrah, zijn oudste zus, had meegekregen? Zij hoopt dat Arrar, als hij een bruigom voor haar zoekt, zijn oog op Hanfi laat vallen; hij weet immers wat een goeie kameraden ze zijn. Maar haar broer heeft al een paar maal een woord over Omeir laten hooren. Die is rijk, maar wat geeft ze daar om, als hij nooit voor haar kan zijn, wat Hanfi voor haar beteekent. Stel dat ze een keer met de kudde terugkeert en Arrar's vrouwen haar op zijn bevel vertellen, dat ze aan Omeir verkocht is. Ze moet er niet aan denken. 't Is waar, als Hanfi haar toch wil, dan kan ze met hem vluchten. Hij

Zitkamer, bestaande uit een rustbank, dressoir-boekenkast, rond tafeltje en een of meer stoelen. Ontwerp Willem Penaat.

Het nieuwe

Het is niet te verwonderen, dat over het algemeen etalages van meubelzaken onze aandacht trekken. Wie ziet niet graag eens een model van een huiskamer, slaapkamer en wat dies meer zij?

Evenals de mode is ook het interieur voor veranderingen vatbaar. En in de laatste tien tot twintig jaar is het wel heel erg gewijzigd. We kunnen gerust zeggen, dat we er niet slechter op zijn geworden. De meubelen zijn practischer en mooier geworden, de modellen beter.

Vroeger kende men niet anders dan houten meubelen. Er zijn veel pogingen gedaan om het hout te verdringen, maar gelukkig is dit niet gelukt. We hebben veel stalen meubelen gezien, maar toch heeft het staal het hout niet kunnen verdringen. Het staal heeft zich grootendeels tot de kantoren moeten beperken. Toen zijn de glazen meubelen gekomen, maar hiervan is de toekomst moeilijk te voorspellen. In onze huizen zullen ze wel niet komen, we zouden er gevoeglijk over kunnen struikelen. Misschien worden ze in de glazen kantoorgebouwen opgenomen.

En nu is het hout weer in aantocht. Op initiatief van Metz & Co. te Amsterdam zijn een aantal binnenhuis-architecten aangezocht nieuwe modellen voor houten meubelen te ontwerpen. De architect Willem Penaat heeft zich met deze opgave geheel op de hedendaagsche strakke bouwwijze ingesteld. We zien hier zijn ontwerp voor een zitkamer. De lage rustbank, direct als bouw-onderdeel in de streng rechthoekige kamer opgenomen, vormt een goede afsluiting. Het dressoir-boekenkast-meubel

kent de woestijn en op de snelle kameelen van zijn vader zullen ze zeker tijdig aan de boosheid van Arrar en heel de groep ontsnappen. Maar wie zou wenschen op zoo'n manier te trouwen, met de haat achter je van alle stamgenooten, die toch nooit zullen nalaten, als je terugkeert, je dwars te zitten, omdat je je tegen de zeden hebt gekeerd en je niet onderworpen hebt aan je broer, die toch immers de plaatsvervanger van je gestorven vader is.

Hoeveel zou Arrar voor haar vragen en hoeveel zou Hanfi kunnen betalen? Zou zij er ook wat van krijgen, of zou Arrar alles voor zichzelf opstrijken? Allah had wel bevolen: „Geef de vrouwen hun koop-prijs als huwelijksgeschenk!”, maar wie van de mannen hield zich daaraan? Ja, Chansa, die laatst getrouwd is, was goed af. Die is trouwens altijd door haar vader verwend geworden. Wel de helft van de koopsom kreeg ze in handen om er huisraad en sieraden voor te koopen. Nu draagt ze een barnsteen ketting, haast nog mooier dan de vrouwen van den Sheik hebben en armringen van goud. Samra's mooiste ketting is maar van glaskralen. Maar als zij ook eens een deel van haar koopprijs

in handen kreeg, dan zou ze, om Hanfi plezier te doen, er een van roode kralen koopen, daar hield hij van. En een deel van de munten zou ze tot lange snoeren rijgen. Dat staat rijk, zoo'n band over het voorhoofd, met de afhangende muntrollen weerszij, waarachter je zoo gemakkelijk je gezicht verbergen kunt als er vreemdelingen langs de tenten komen. Haar dromen grijpen vooruit naar een lang begeerde werkelijkheid. Het zou toch allemaal kunnen... Ze zal haar best doen zoo vaak ze in de tent van Arrar's vrouwen komt; misschien willen die eens een goed woord voor haar doen. Ze is opgestaan en mikt een steentje naar een jonge geit, die ver op de helling loopt, daar waar gevaarlijke spleten in de mergelsteen zijn. Ze voelt nauwelijks de schroeihitte terwijl ze voortloopt en met waakzame oogen het weideterrein overziet. Het leven heeft haar opnieuw zijn goede mogelijkheden laten zien. Eerst hier de dagen in vrijheid bij haar kudde en straks misschien Hanfi's huisvrouw in een van de tenten... Zacht neuriet ze een wijsje, terwijl haar lievelingsgeit vlak naast haar voortloopt en gretig haar toegestoken handpalm lekt.

interieur

wordt geheel in de nisbouw opgenomen. Naast de bank bevindt zich een handig buffet-kastje, zoodat slechts een kleine ronde bijzet-tafel noodig is om het geheel te voltooien. Een of meerdere stoelen kunnen nog bijgeschoven worden. Het geheel getuigt van goede smaak en stijl.

De ontwerper E. Berkovich toont ons hier een slaapkamer-ameublement, ook in zeer strakke lijn. Achter het lits-jumeaux is een omvangrijke betimmering, waarin de gerieflijke kastjes en cilindervormige leeslampen in opgenomen zijn. De gebogen lijnen in de stoel lijkt ons een meer opzettelijk doorgevoerd experiment. Men kan hier zien wat er met geperst hout bereikt kan worden.

Deze nieuwe experimenten verdienen onze belangstelling. Zij zullen ons waarschijnlijk nog niet geheel voldoen. Maar ze zijn het bewijs van een opnieuw zoeken en tasten, het bewijs dat men niet tevreden was over het stalen meubel.

In de toonkamers van Metz & Co. zijn vele ontwerpen te zien geweest. Het zou te veel plaats in beslag nemen, indien wij er nog meer toonden. Deze twee zijn echter het bewijs, dat de binnenhuis-architecten zich geheel op het nieuwe houten meubel willen toeleggen en wij kunnen niet anders dan hun zoeken in deze richting van harte toejuichen.

Iets geheel anders toont ons het ontwerp Hiemstra-Evenbly. Het zal moeilijk zijn uit de afgebeelde foto een oude woonkamer te ontdekken. Toch is dit zoo. De wand is naar voren gebracht, terwijl radiokastje en luidspreker ingebouwd werden. In het combinatie-

Slaapkamer, bestaande uit een stoel en lits-jumeaux met betimmering, waarin kastjes en leeslampen.

Ontwerp Berkovich.

